

Infos pour migrantes et migrants provenant de l'Ukraine
Інформація для мігрантів з України

FAQ – Questions fréquentes à propos du choix professionnel et de formation

Поширені запитання про професійну орієнтацію та вибір освіти та відповіді на них

Admission et reconnaissance Допуск до освіти та визнання документів про освіту.....	2
Choix professionnel Професійна орієнтація	2
Recherche d'une place de formation Пошук місця для проходження виробничого навчання	4
Formation professionnelle Базова професійна освіта	5
Gymnase et études Гімназія та вища освіта.....	7
Obtenir du soutien Підтримка.....	8

IMPORTANT:

Les liens indiqués dans ce document conduisent tous vers des sites en français.

ВАЖЛИВО:

Усі посилання, що містяться в цьому документі, ведуть на німецькомовні веб-сайти.

Admission et reconnaissance | Допуск до освіти та визнання документів про освіту

	Français	Українська
Question Запитання	Où puis-je faire reconnaître un diplôme étranger ?	Куди я маю звернутися для визнання іноземного диплома?
Réponse Відповідь	<p>Si et où un diplôme peut être reconnu, dépend du type de diplôme. Des informations à ce propos se trouvent sur la page internet orientation.ch.</p> <p>Reconnaissance des diplômes étrangers en Suisse (orientation.ch)</p>	<p>Від типу диплома залежить, де саме проводиться процедура його визнання, і чи можлива вона взагалі. Детальну інформацію про це можна знайти на сайті berufsberatung.ch.</p> <p>Reconnaissance des diplômes étrangers en Suisse (orientation.ch)</p>
Question Запитання	Pour l'entrée au gymnase, il faut de bonnes notes en français, mathématiques et allemand. Je n'ai jamais appris l'allemand. Puis-je aussi être admis grâce à de bonnes connaissances en anglais ?	Для вступу до гімназії потрібні хороші оцінки з математики, німецької та французької мов. Я раніше не вивчав(-ла) французьку мову. Чи можу я вступити до гімназії, якщо я добре знаю лише англійську мову?
Réponse Відповідь	<p>Pour les élèves de langue étrangère, des dispositions spéciales sont prévues pour l'admission au gymnase. Condition : Ils/elles sont arrivé(e)s tardivement en Suisse et ont été scolarisé(e)s plus d'une année en Suisse au degré secondaire I. Tous les détails se trouvent sur la page internet de la direction de l'instruction publique et de la culture du canton de Berne.</p> <p>Procédure d'admission au gymnase (be.ch)</p>	<p>Для учнів, для яких німецька чи французька мова не є рідною, існують спеціальні правила вступу до гімназії. Це можливо за умови, що ви є пізнім переселенцем і вже більше одного року відвідуєте середню школу першого ступеня (Sekundarstufe I) у Швейцарії. Детальну інформацію можна знайти на сайті Управління освіти та культури кантону Берн.</p> <p>Procédure d'admission au gymnase (be.ch)</p>

Choix professionnel | Професійна орієнтація

	Français	Українська
Question Запитання	Comment j'explore mes intérêts ? Y a-t-il un test pour cela ?	Як дізнатися, які в мене інтереси та схильності? Чи є якийсь тест для цього?
Réponse Відповідь	<p>Les conseillères et conseillers en orientation du canton de Berne se rendent régulièrement dans les écoles obligatoires et les classes des solutions transitoires. Dans le cadre de mini-entretiens, ils/elles aident les jeunes à découvrir leurs intérêts. Pour des clarifications plus approfondies, les adolescent-e-s peuvent s'inscrire pour une consultation à l'OP.</p> <p>L'explorateur des métiers du site orientation.ch soutient les adolescent-e-s dans la recherche individuelle de leurs intérêts. Parfois, des films présentant le monde professionnel sont utiles : Sur orientation.ch, il existe des vidéos pour plus de 300 métiers.</p>	<p>Консультанти з питань профорієнтації (BIZ) кантону Берн постійно присутні в державних початкових школах та на заняттях перехідних курсів. Вони проводять короткі бесіди з молодими людьми та допомагають їм з'ясувати, які професії їх цікавлять. Молоді люди можуть отримати більш детальні роз'яснення під час консультації безпосередньо в консультаційних центрах з питань профорієнтації (BIZ).</p> <p>Вони також можуть скористатися довідником <i>Be-rufe-Explorer</i> на сайті berufsberatung.ch, щоб з'ясувати для себе, якими є їхні початкові інтереси. Корисними є також відеоматеріали про</p>

	Français	Українська
	<p>Explorateur des métiers - orientation.ch Rechercher un film - orientation.ch</p>	<p>професії. На сайтах berufsberatung.ch та Lehrberufe Live можна знайти відео про більш ніж 300 професій.</p> <p>Explorateur des métiers - orientation.ch Rechercher un film - orientation.ch</p>
Question Запитання	<p>Que puis-je faire si mon niveau de français n'est pas suffisant pour un apprentissage ? Dois-je poursuivre mon parcours scolaire ? Ou puis-je apprendre la langue à la maison ?</p>	<p>Що робити, якщо мій рівень володіння німецькою мовою недостатній для базової професійної освіти на практиці? Чи повинен я продовжувати відвідувати школу? Або ж я можу вивчати мову вдома?</p>
Réponse Відповідь	<p>Après l'école obligatoire, les adolescent-e-s peuvent s'inscrire à l'une des offres de solutions transitoires. Ainsi, ils/elles bénéficient d'une année supplémentaire pour se préparer à l'entrée en apprentissage et combler des lacunes scolaires. Dans le cadre de la solution transitoire, les adolescent-e-s sont également soutenu(e)s dans la recherche d'une solution pour la suite. Nous ne conseillons PAS de rester à la maison.</p> <p>Solutions transitoires (be.ch)</p>	<p>Після закінчення обов'язкової школи молоді люди можуть взяти участь у перехідній програмі. Це дає їм додатковий рік на підготовку до базової професійної освіти на практиці та усунення прогалин у шкільній освіті. У рамках перехідної програми молодим людям також надається підтримка в пошуку подальшого рішення. Ми НЕ рекомендуємо залишатися вдома.</p> <p>Solutions transitoires (be.ch)</p>
Question Запитання	<p>Quelles sont les solutions transitoires ?</p>	<p>Які існують перехідні програми або проміжні рішення?</p>
Réponse Відповідь	<p>Des informations concernant les offres de solutions transitoires publiques et privées dans le canton de Berne se trouvent avec les liens suivants :</p> <p>Solutions transitoires (be.ch) Filières de transition (orientation.ch)</p>	<p>Інформацію про державні та приватні перехідні програми кантону Берн можна знайти за наведеними нижче посиланнями.</p> <p>Solutions transitoires (be.ch) Filières de transition (orientation.ch)</p>
Question Запитання	<p>Comment puis-je trouver une entreprise au sein de laquelle je peux essayer un métier durant 2 à 3 jours et faire un stage d'orientation ?</p>	<p>Куди мені звернутися, щоб протягом двох-трьох днів пройти ознайомчу практику та спробувати себе в декількох різних професіях?</p>
Réponse Відповідь	<p>Les adresses des entreprises formatrices que l'on peut contacter pour faire un stage d'orientation sont listées sur orientation.ch.</p> <p>Rechercher un stage d'orientation (orientation.ch)</p>	<p>Адреси організацій, які пропонують ознайомчу практику (стажування), можна знайти на сайті berufsberatung.ch.</p> <p>Rechercher un stage d'orientation (orientation.ch)</p>

Recherche d'une place de formation | Пошук місця для проходження виробничого навчання

	Français	Українська
Question Запитання	Comment est-ce que je trouve une entreprise qui me forme ?	Як мені знайти організацію, в якій я зможу пройти виробниче навчання?
Réponse Відповідь	<p>De nombreuses places d'apprentissage sont publiées sur le portail des places d'apprentissage du site orientation.ch. On peut chercher les places selon le métier, le canton et le lieu.</p> <p>Rechercher une place d'apprentissage (orientation.ch)</p>	<p>На порталі професійного навчання berufsberatung.ch розміщено багато пропозицій для проходження виробничого навчання. Ви можете знайти пропозиції для навчання за професією, кантоном чи населеним пунктом.</p> <p>Rechercher une place d'apprentissage (orientation.ch)</p>
Question Запитання	De quels documents ai-je besoin pour une candidature?	Які документи потрібні для подачі заявки?
Réponse Відповідь	<p>Le site orientation.ch propose des conseils pour la préparation d'un dossier de candidature.</p> <p>Remarque: Pour les stages d'orientation, il n'y pas toujours besoin d'un dossier de candidature. Demander à l'entreprise ce qui est souhaité.</p> <p>Dossier de candidature (orientation.ch)</p>	<p>Корисні поради щодо складання заявки можна знайти на сайті berufsberatung.ch.</p> <p>Примітка: Для проходження ознайомчого навчання не завжди вимагається заява. Організація може обмежитися вступною співбесідою.</p> <p>Dossier de candidature (orientation.ch)</p>
Question Запитання	Qu'est-ce qu'un stage d'orientation?	Що таке ознайомча практика (стажування)?
Réponse Відповідь	<p>Un stage d'orientation permet d'apprendre à connaître un métier. Dès l'âge de 13 ans, les jeunes se rendent pour quelques jours dans une entreprise et aident dans des tâches faciles. Ainsi, ils/elles peuvent vérifier si le métier leur plaît ou non.</p>	<p>Ознайомча практика – це можливість дізнатися про професію. Молоді люди у віці від 13 років протягом декількох днів відвідують виробництво та беруть участь у виконанні простих робіт. Таким чином вони можуть з'ясувати, чи підходить їм та чи інша робота.</p>
Question Запитання	Pourquoi dois-je indiquer des références dans mes candidatures?	Чому я повинен надати рекомендації для участі у виробничому навчанні?
Réponse Відповідь	<p>Les entreprises aimeraient se faire une idée complète des jeunes. Ils aimeraient contacter les personnes de référence, qui donnent des renseignements sur les capacités et le comportement professionnel. La personne de référence peut par exemple être l'enseignant-e ou un ou une coach dans un club de sport.</p>	<p>Організації, що проводять виробниче навчання, прагнуть мати повне уявлення про молодих людей. Вони хочуть мати можливість звернутися до контактної особи, яка може надати інформацію про успішність учня чи його трудову поведінку. Такою особою може бути, наприклад, вчитель або тренер у клубі.</p>
Question Запитання	Est-ce que je devrais joindre les bulletins scolaires étrangers à mon dossier de candidature?	Чи потрібно додавати до заявки про участь у виробничому навчанні шкільні табелі (атестати) з іноземних шкіл?

	Français	Українська
Réponse Відповідь	Il est conseillé de joindre les bulletins scolaires étrangers si ces derniers sont facilement traduisibles. Si l'on possède déjà bulletin scolaire suisse, il faut dans tous les cas joindre celui-ci.	Документи про навчання з іноземних шкіл має сенс додавати, якщо їх можна легко перекласти. Якщо у вас вже є швейцарський шкільний табель (атестат), його обов'язково потрібно додати.
Question Запитання	Qu'est-ce que les tests d'aptitudes? Et où puis-je trouver des exemples de tests que les entreprises font passer?	Що таке тести на професійну придатність? І де я можу знайти приклади таких тестів, які проводять організації?
Réponse Відповідь	Les entreprises formatrices font parfois passer des tests d'aptitudes afin de mieux choisir quel-le-s jeunes ils engagent. Différentes capacités sont testées en fonction du métier. Sur la page internet de l'OP, les différents tests sont décrits et des liens vers des possibilités d'entraînement sont proposés. Tests d'aptitudes et stages (be.ch)	Підприємства, що організують виробниче навчання, іноді проводять тести на перевірку професійної придатності до роботи, щоб відібрати найкращих учнів для стажування. Залежно від професії перевіряються різні уміння та навички. На сайтах консультаційних центрів з питань профорієнтації (BIZ) ви знайдете інформацію про різні тести та посилання на зразки завдань. Tests d'aptitudes et stages (be.ch)
Question Запитання	Comment est-ce que je rédige un CV ?	Як правильно скласти резюме?
Réponse Відповідь	Sur internet, on trouve des modèles pour les CV, par exemple sur orientation.ch. On peut utiliser un modèle comme base et l'adapter individuellement, pour qu'il corresponde à sa propre personnalité. Curriculum Vitae (orientation.ch)	В інтернеті можна знайти готові зразки резюме, зокрема, на сайті berufsberatung.ch . Під час складання резюме можна взяти за основу типовий зразок і доопрацювати його відповідно до власних потреб. Curriculum Vitae (orientation.ch)

Formation professionnelle initiale | Базова професійна освіта

	Français	Українська
Question Запитання	Puis-je me rendre à l'école des métiers sans certificat de fin de scolarité obligatoire ?	Чи можу я вступити до професійно-технічного училища без офіційного атестата про повну загальну середню освіту?
Réponse Відповідь	Oui, cela est possible. Le plus important est de bien parler le français. De bonnes connaissances en mathématiques sont aussi requises et parfois également des connaissances en allemand. A noter que les exigences varient d'un métier à l'autre. Explorer les professions - comparer les exigences (anforderungsprofile.ch)	Так, це можливо. Основною вимогою є добре володіння німецькою мовою. Також часто вимагається хороше знання математики, а в деяких випадках і французької мови. Однак вимоги відрізняються в залежності від професії. Explorer les professions - comparer les exigences (anforderungsprofile.ch)

	Français	Українська
Question Запитання	Que se passe-t-il si le statut S n'est pas prolongé et que je suis en plein apprentissage ? Puis-je terminer l'apprentissage ?	Що мені робити, якщо мій статус S не буде продовжено, а я в цей час вже розпочав/ла базову професійну освіту на практиці? Чи зможу я завершити навчання?
Réponse Відповідь	Oui. Même si le statut S est levé, les jeunes Ukrainiennes et Ukrainiens peuvent terminer leur apprentissage en Suisse.	Так. Молоді українці мають змогу завершити базову професійну освіту на практиці у Швейцарії навіть у разі скасування статусу захисту S.
Question Запитання	Combien cela coûte-t-il de faire un apprentissage?	Яка вартість базової професійної освіти на практиці?
Réponse Відповідь	La formation en entreprise et à l'école des métiers est gratuite. L'entreprise formatrice paie un petit salaire pendant l'apprentissage. Les jeunes doivent éventuellement prendre en charge les coûts pour le matériel scolaire ou les frais de déplacement. Ceci est défini dans le contrat d'apprentissage.	Виробниче навчання на підприємстві та в професійно-технічному училищі є безкоштовним. Учні, які проходять виробниче навчання на підприємстві, навіть отримують невелику заробітну плату. Молоді люди лише купують навчальні матеріали або оплачують витрати на проїзд. Це визначено в договорі про навчання.
Question Запитання	Est-ce que des adolescentes et adolescents en solution transitoire peuvent en même temps faire un apprentissage ?	Чи можуть молоді люди, які беруть участь у перехідній програмі, одночасно проходити базову професійну освіту на практиці?
Réponse Відповідь	Non. Il est possible soit de faire un apprentissage, soit d'être inscrit dans une solution transitoire.	Ні. Поєднувати навчання на перехідному курсі з професійним навчанням на практиці на підприємстві не дозволяється. Метою перехідної програми є подальше проходження виробничого навчання.
Question Запитання	Dois-je passer un examen de français pour débiter un apprentissage ?	Чи повинен я скласти іспит з німецької мови, щоб розпочати базову професійну освіту на практиці?
Réponse Відповідь	Pas forcément. Mais un certificat de français peut aider à trouver une place d'apprentissage.	Ні, не обов'язково. Однак сертифікат про знання німецької мови може допомогти під час пошуку місця для стажування.
Question Запитання	Quel niveau de langue est requis pour l'apprentissage ?	Який рівень володіння мовою необхідний для проходження базової професійної освіти на практиці?
Réponse Відповідь	Pour les apprentissages de deux ans aboutissant à une attestation fédérale de formation professionnelle (AFP) et pour les apprentissages moins exigeants scolairement de trois ans menant à un certificat fédéral de capacité (CFC), il faut en règle générale un niveau de langue B1. Pour les apprentissages plus exigeants de trois ou quatre ans, il faudrait avoir au minimum un niveau B2 ou C1.	Для дворічної базової професійної освіти на практиці з отриманням Швейцарського професійного посвідчення (EVA) і більш простої трирічної базової професійної освіти на практиці з отриманням Швейцарського кваліфікаційного свідоцтва (EFZ) зазвичай вимагається рівень володіння мовою B1. Для проходження більш складної трирічної або чотирирічної базової професійної освіти на практиці необхідно мати рівень не нижче B2 або C1.
Question Запитання	Est-ce que j'ose travailler directement après l'école obligatoire? Ou dois-je faire un apprentissage / poursuivre l'école?	Чи можу я працювати відразу після обов'язкової школи? Чи я спершу повинен закінчити базову професійну освіту на практиці / продовжити навчання в школі?

	Français	Українська
Réponse Відповідь	<p>Il est possible de travailler directement après la 11ème année (à 15 ans), sans apprentissage. Mais tout dépend le métier, il existe des mesures de protections pour les mineur-e-s. Ils ou elles n'osent par exemple pas travailler en pleine nuit.</p> <p>Un apprentissage est tout de même conseillé: à long terme, les personnes avec un diplôme de formation professionnelle gagnent mieux leur vie et sont moins touchées par le chômage.</p> <p>Quelqu'un qui souhaite travailler dès la sortie de l'école obligatoire aura toujours la possibilité de faire une certification professionnelle pour adultes plus tard. Mais cette démarche est bien plus...</p> <p>Certification professionnelle pour adultes (orientation.ch)</p>	<p>Можна йти працювати відразу після 9 класу (у віці 15 років), навіть без базової професійної освіти. Однак, в залежності від професії, існують певні обмеження для молодих людей. Наприклад, їм не дозволяється працювати в нічний час.</p> <p>Втім, базова професійна освіта на практиці має свої переваги. Люди з професійною кваліфікацією заробляють більше в довгостроковій перспективі й менше страждають від безробіття.</p> <p>Ті, хто хочуть працювати одразу, також мають можливість пізніше здобути професійно-технічну освіту для дорослих. Але цей варіант є більш затратним.</p> <p>Certification professionnelle pour adultes (orientation.ch)</p>
Question Запитання	<p>Est-ce que les réfugié(e)s arrivé(e)s ici plus tôt ont pu s'intégrer avec succès dans le système de formation suisse ? Par exemple les réfugié(e)s venu(e)s des Balkans ?</p>	<p>Чи успішно інтегрувалися в швейцарську систему освіти біженці, які приїхали у Швейцарію давніше? Наприклад, біженці з балканських країн?</p>
Réponse Відповідь	<p>Certain(e)s oui, d'autres non. Une intégration réussie dépend de plusieurs facteurs, par exemple de comment l'on apprend le français ou si l'on est prêt à se familiariser avec les us et coutumes de la Suisse.</p> <p>Beaucoup de jeunes des Balkans ont terminé avec succès un apprentissage en Suisse.</p>	<p>Успішно інтегруватися вдається не всім. Успішність інтеграції залежить від низки факторів, зокрема, від того, наскільки швидко і добре людина вивчає німецьку мову, і чи готова вона змиритися з умовами життя у Швейцарії.</p> <p>Багато молодих людей з балканських країн успішно здобули базову професійну освіту на практиці у Швейцарії.</p>

Gymnase et études | Гімназія та вища освіта

	Français	Українська
Question Запитання	<p>Quelles voies sont possibles pour passer d'une solution transitoire au gymnase ?</p>	<p>Як можна вступити до гімназії через перехідну програму?</p>
Réponse Відповідь	<p>Dans le canton de Berne, les élèves en solution transitoire peuvent s'inscrire jusqu'à mi-février à l'examen d'entrée pour la première année de gymnase (GYM1).</p> <p>Cependant, les offres de solutions transitoires ne préparent pas les jeunes à l'entrée au gymnase. Elles les soutiennent surtout sur la voie vers l'entrée en apprentissage.</p> <p>Gymnase (be.ch)</p>	<p>Учні, які навчаються за перехідними програмами у кантоні Берн, можуть зареєструватися онлайн до середини лютого для складання вступного іспиту на перший рік гімназійної освіти (GYM1).</p> <p>Втім, перехідні програми не готують молодих людей до навчання в гімназії. Зокрема, вони надають підтримку на шляху до здобуття базової професійної освіти на практиці.</p> <p>Gymnase (be.ch)</p>
Question Запитання	<p>J'aimerais étudier. Comment dois-je procéder ?</p>	<p>Я хотів би отримати вищу освіту. Що для цього потрібно зробити?</p>

	Français	Українська
Réponse Відповідь	<p>Le système de formation suisse est perméable. Plusieurs voies permettent l'accès aux études. La voie par le gymnase est une des possibilités. Mais il est aussi possible d'accéder à une haute école avec un CFC et des formations complémentaires ciblées (p. ex. maturité professionnelle, cours préparatoires, passerelle). Plus d'informations sur le système de formation se trouvent sur le site des OP du canton de Berne.</p> <p>En Suisse, il existe trois types de hautes écoles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - les hautes écoles spécialisées - les hautes écoles pédagogiques - les universités <p>Les conditions d'admission varient fortement. Plus d'informations à ce propos se trouvent sur les sites des hautes écoles respectives.</p> <p>Le système éducatif suisse en bref (YouTube) Le système de formation dans le canton de Berne (OP canton der Berne)</p>	<p>Швейцарська система освіти є взаємозамінною. Існують різні способи здобуття вищої освіти. Один з них – через гімназію. Крім того, здобути вищу освіту можна за наявності швейцарського диплома про професійно-технічну освіту та додаткових професійних кваліфікацій (наприклад, диплома професійного бакалавра, сертифікатів підготовчих курсів, диплома «Passerelle»).</p> <p>Інформацію про швейцарську систему освіти можна знайти на сайті консультаційного центру з питань профорієнтації (BIZ) кантону Берн.</p> <p>У Швейцарії існує три типи вищих навчальних закладів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - університети прикладних наук - педагогічні університети - традиційні університети <p>Вимоги до вступу дуже різняться. Інформацію про умови вступу та процедуру вступу можна знайти на сайтах окремих університетів.</p> <p>Le système éducatif suisse en bref (YouTube) Le système de formation dans le canton de Berne (OP canton der Berne)</p>

Obtenir du soutien | Підтримка

	Français	Українська
Question Запитання	Comment puis-je m'inscrire pour une consultation de conseil en orientation professionnelle ou universitaire ?	Як я можу записатися на консультацію з питань профорієнтації або навчання?
Réponse Відповідь	<p>Les adolescent-e-s peuvent s'inscrire en ligne. Un niveau de langue A2 en français (ou éventuellement en anglais) est requis.</p> <p>Inscription conseil en orientation professionnelle (OP canton de Berne) Inscription conseil en orientation universitaire (OP canton de Berne)</p>	<p>Молоді люди можуть записатися на консультацію в інтернеті на сайті консультаційного центру з питань профорієнтації (BIZ). Обов'язковою умовою є знання німецької мови на рівні A2 або, за необхідності, англійської мови.</p> <p>Inscription conseil en orientation professionnelle (OP canton de Berne) Inscription conseil en orientation universitaire (OP canton de Berne)</p>

Source: Questions récoltées de webinaires pour les jeunes Ukrainiens et leurs parents
Джерело: Підбірка запитань з вебінарів для української молоді та батьків